

Tècnics analitzen els ossos trobats després de l'incendi. FOTO: JOAN REVILAS

Corbera d'Ebre

Un dron rastreja hectàrees cremades per buscar restes de soldats de la Guerra Civil

Els incendis de l'any passat van destapar múltiples restes òssies. El Departament de Justícia, ha escanejat la zona per recollir-les

REDACCIÓ

CORBERA D'EBRE

A conseqüència dels incendis de 2022 a Corbera d'Ebre, múltiples restes òssies de la Guerra Civil han aflorat a la superfície. Els darrers mesos, el Departament de Justícia, Drets i Memòria, a través de la Direcció General de Memòria Democràtica, ha rebut avisos de troballes i ha fet actuacions de recuperació d'urgència. A causa del gran volum localitzat, el Departament ha planificat i executat intervencions que podrien indicar l'existència de fosses fins ara desconegudes.

Per recuperar-ne el màxim nombre possible, es du a terme una prova innovadora, que consisteix en l'escaneig aeri de la zona afectada pel foc, al voltant de la zona del Mas de la Pila. Al juliol es va realitzar una part de la prova amb un dron amb tres càmeres incorporades per capturar l'espai en alta definició. L'aparell va tenir en compte diferents espectres electromagnètics, com l'espectre visible, el tèrmic i l'infraroig. Les imatges obtingudes s'estan analitzant amb tecnologia d'IA, basada en xarxes neuronals de convolució, algunes d'aquestes ja preparades per detectar imatges aèries.

Es preveu que al setembre es faci un treball de prospecció extensiu que permeti recollir totes les restes, tant les informades les noves troballes. La tasca comptarà amb un equip interdisciplinari d'arqueòlegs, antropòlegs i historiadors. A més, es preveu localitzar altres indrets susceptibles de ser excavats més endavant, com trinxeres o espais on soldats del front de l'Ebre van viure i

Les imatges obtingudes pels drons s'analitzen amb tècniques d'intel·ligència artificial

combatre.

Paral·lelament, durant l'agost s'han excavat tres localitzacions al Mas de la Pila per intentar trobar possibles llocs d'enterrament. En la primera s'han excavat més de quinze metres de trinxera i s'han localitzat restes que podrien correspondre almenys a set individus.

Tot i que la zona està plena de barrancs i és de difícil accés, ja s'han documentat diverses línies de trinxera construïdes en el decurs de la tercera o la quarta contraofensiva franquista de l'agost i se-

tembre del 1938. A causa dels combats i la falta de recursos dels republicans, molts cossos van quedar escampats i parcialment enterrats. Per això apareixen restes de manera recurrent. La Batalla de l'Ebre fou la més mortífera de la Guerra Civil, amb més de 30.000 morts. Les restes òssies recuperades seran objecte d'estudis arqueològics, antropològics i genètics amb l'objectiu d'identificar-les i retornar-les a les famílies.

Els ossos localitzats en superfície, sovint associats a contextos bèl·lics, representen una part rellevant de les intervencions incloses en el Pla d'actuacions en fosses. De fet, durant el primer semestre de 2023, es van registrar a Catalunya 25 avisos de troballes humanes en superfície relacionades, presumptament, amb el període de la Guerra. Aquest tipus d'actuacions serveixen per ampliar la informació del mapa de fosses amb noves localitzacions que, d'una altra manera, serien impossibles documentar.

Actualment, al web de fosses hi ha 911 registres documentats. 57 corresponen a actuacions fetes des del 2008 per recollir restes en superfície del període de la Guerra i el franquisme. D'aquestes, 26 van derivar en excavacions.